

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ
ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

від _____ 20__ р.

Київ

№ _____

Про включення до Національного
переліку елементів нематеріальної
культурної спадщини України

Відповідно до Закону України «Про приєднання України до Конвенції про охорону нематеріальної культурної спадщини», статті 16 Закону України «Про культуру», Порядку ведення Національного переліку елементів нематеріальної культурної спадщини України, затвердженого наказом Міністерства культури та інформаційної політики України від 25 серпня 2023 р. № 449, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2023 р. за № 1718/40774, Положення про Міністерство культури та інформаційної політики України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2019 р. № 885, протоколу засідання Експертної ради з питань нематеріальної культурної спадщини при Міністерстві культури та інформаційної політики України від 16 липня 2024 р.

НАКАЗУЮ:

1. Включити до Національного переліку елементів нематеріальної культурної спадщини України, затвердженого наказом Міністерства культури України від 12 лютого 2018 р. № 105 (у редакції наказу Міністерства культури та інформаційної політики України від 30 січня 2024 р. № 54), елементи нематеріальної культурної спадщини та належну практику з охорони нематеріальної культурної спадщини, згідно з додатком 1.

2. Відповідальним структурним підрозділам обласних військових/державних адміністрацій спільно з громадами та ініціаторами подання:

2.1. вжити заходів щодо врахування рекомендацій та пропозицій Експертної ради з питань нематеріальної культурної спадщини при Міністерстві

культури та інформаційної політики України щодо забезпечення охорони елементів нематеріальної культурної спадщини, згідно з додатком 2;

2.2. сприяти у проведенні моніторингу стану життєздатності елементів нематеріальної культурної спадщини компетентним організаціям з проведенням моніторингу/експертизи елементів нематеріальної культурної спадщини чи окремим експертам з відповідною компетенцією, залученим на прозорій конкурсній основі;

2.3. інформувати МКІП щороку до 15 вересня про виконання Планів охорони елементів нематеріальної культурної спадщини, внесення до них змін та, в разі потреби, надавати переглянуті/відкореговані Плани охорони.

3. Ініціатору подання (Національному музею народної архітектури та побуту України):

3.1. вжити заходів щодо врахування рекомендацій та пропозицій Експертної ради з питань нематеріальної культурної спадщини при Міністерстві культури та інформаційної політики України щодо забезпечення охорони належної практики з охорони нематеріальної культурної спадщини, згідно з додатком 3.

4. Управлінню комунікацій (Самойленко С.Г.) забезпечити оприлюднення цього наказу шляхом розміщення на офіційному вебсайті Міністерства культури та інформаційної політики України.

5. Контроль за виконанням цього наказу покласти на державного секретаря Лещука Ю.В.

Т.в.о. Міністра

Ростислав КАРАНДЄЄВ

Додаток 1
до наказу Міністерства культури
та інформаційної політики України
№ _____

Елементи нематеріальної культурної спадщини та належна практика з охорони нематеріальної культурної спадщини, що включаються до Національного переліку елементів нематеріальної культурної спадщини України

№	Назва елементу нематеріальної культурної спадщини	Охоронний номер елементу нематеріальної культурної спадщини	Галузь нематеріальної культурної спадщини, представлена елементом нематеріальної культурної спадщини	Географічне розташування елементу нематеріальної культурної спадщини	Дата і номер рішення про включення елементу нематеріальної культурної спадщини до Національного переліку, виключення елементу нематеріальної культурної спадщини з Національного переліку, переміщення елементу нематеріальної культурної спадщини до іншого інвентарю, розширення географічного розташування елементу нематеріальної культурної спадщини
Інвентар нематеріальної культурної спадщини					
71	Традиція дзвонарства у Львові	098н.к.с.	Виконавське мистецтво; Звичаї, обряди, святкування; Традиційні ремесла; Традиційна музика; Культурні простори	Елемент практикується в м. Львів як частина колективної ідентичності громади, як носіїв практиків, так і містян. У місті немає жодного свята, коли б не лунали дзвони, особливістю є ще й те, що саме традиція дзвонарства об'єднує різні релігійні громади міста, створюючи особливий дух спільності. Подібні елементи побутують і на іншій території України – в Києві, Чернігові, Вінниці,	

				на Волині, Прикарпатті тощо, та за кордоном, наприклад у Польщі, Бельгії, Італії та інших країнах, маючи свою культуру та особливості. Традицію, яка побутує в Іспанії, включено до Репрезентативного списку ЮНЕСКО у 2022 році.	
72	Культура приготування та споживання «Засипаної капусти»	099н.к.с.	Звичаї, обряди, святкування; Знання та практики, що стосуються природи та всесвіту; Традиційні ремесла; Традиційна кухня; Народні промисли	Елемент побутує у селах Руда, Гніздичів, Облазниця, Лівчиці, Ганівці, Покрівці та містах Стрий, Жидачів, Журавно, Ходорів Стрийського району Львівської області. Подібні елементи побутують і в інших частинах України, однак мають свої особливості та свою культуру, яка пов'язана з елементом.	
73	Традиція створення бойківської писанки булавкою	100н.к.с.	Усні традиції та форми вираження, зокрема в мові як носії нематеріальної культурної спадщини; Знання та практики, що стосуються природи та всесвіту; Традиційні ремесла	Місто Турка та села, в яких практикується елемент, а саме: Вовче, Розлуч, Мельничне, Завадівка, Ільник, Явора, Присліп, Лімна, Бережок, Лопушанка, Ісаї Турківської ТГ та смт. Бориня, села Либохора, Бітля, Верхнє Висоцьке, Нижнє, Нижня Яблунька, Гусне Боринської ТГ Самбірського району. Традиція практикується також у м. Самбір Львівської області. Така	

				традиція існує також там, де компактно проживають бойки, зокрема села Старосамбірського району Львівської області, села Воловецького та Міжгірського району Закарпатської області та місцях компактного проживання бойків за кордоном (Ізраїль, Канада, Австралія, Великобританія, Бельгія, Польща).	
74	Обряд встановлення «Віхи» на Переяславщині	101н.к.с.	Звичаї, обряди, святкування	Елемент поширено на території Переяславщини, зокрема у селах Горбані, Єрківці, Дівички, Стовп'яги, Дем'янці, Ковалин, Велика Каратуль, Мала Каратуль, Виповзки, Строкова, Сомкова Долина, Ташань, Положаї, Харківці, Лецьки, Пристроми, Мазінки, Шевченкове, Циблі, Дениси, на х. Кавказ та у м. Переяслав. Подібні обряди практикуються і в інших частинах України, маючи свої особливості та звичаї, а також іншу назву, наприклад, «Ставити тополю» на Полтавщині, «Водити куста» на Поліссі тощо.	
Інвентар належних практик з охорони нематеріальної культурної спадщини					

7.	Програма з охорони традиції покриття хат соломною та очеретом у Національному музеї народної архітектури та побуту України	102н.к.с.		Програма з охорони традиції покриття хат природними матеріалами, що реалізується в Національному музеї народної архітектури та побуту України, включає в себе технології покриття дахів соломною та очеретом з усіх територій України з їх територіальними та історичними відмінностями й особливостями технологічних процесів.	
Інвентар елементів, що були відроджені у зв'язку з перерваною традицією					
1.	Техніка вишивки «Городоцький шов» («городоцький стіб»)	103н.к.с.	Традиційні ремесла	Елемент поширено у місті Городок, селах Угри, Братковичі, Черляни Львівської області. Подібні техніки можуть практикуватися і в інших частинах України, а також за кордоном, наприклад у Польщі.	

Рекомендації та пропозиції Експертної ради з питань нематеріальної культурної спадщини при Міністерстві культури та інформаційної політики України щодо забезпечення охорони елементів нематеріальної культурної спадщини

№	Назва елементу	Назва інвентарю	Охоронний номер	Галузь спадщини	Рекомендації та пропозиції щодо забезпечення охорони елемента НКС
71	Традиція дзвонарства у Львові	Інвентар нематеріальної культурної спадщини	098н.к.с.	Виконавське мистецтво; Звичаї, обряди, святкування; Традиційні ремесла; Традиційна музика; Культурні простори	Рекомендували ініціатору подання звернути увагу на дослідження та інвентаризацію елемента, а також на те, що дослідження має носити міждисциплінарний характер. Рекомендується залучити фахівців, які володіють відповідними знаннями й методологією дослідження, зокрема етномузикологів, фахівців з нематеріальної культурної спадщини, які мають досвід роботи з польових досліджень, фахівців з пам'яткоохоронної справи, істориків, антропологів культури, соціальних антропологів, культурологів, мистецтвознавців, а також релігієзнавців. Враховуючи те, що елемент має тісний взаємозв'язок між нематеріальною та матеріальною культурною спадщиною, провести низку семінарів, залучивши фахівців, які володіють відповідною підготовкою та знаннями у сфері нематеріальної культурної спадщини, та вузькопрофільних фахівців. Зважаючи на те, що елемент тісно пов'язаний з релігійними спільнотами, разом з релігійними спільнотами, громадською організацією «Дзвінниця» та фахівцями з нематеріальної культурної спадщини, які володіють знаннями та відповідним досвідом, провести низку зустрічей для роз'яснення ролі, місця та значення інвентаризації та внесення елемента до Національного переліку.
72	Культура приготування та споживання «Засипаної капусти»	Інвентар нематеріальної культурної спадщини	099н.к.с.	Звичаї, обряди, святкування; Знання та практики, що стосуються природи та всесвіту; Традиційні ремесла;	Рекомендувати ініціатору подання провести інвентаризацію на рівні громади із залученням фахівців. Враховуючи те, що елемент тісно пов'язаний з культурою господарювання, провести низку роз'яснювальних заходів шляхом організації

				Традиційна кухня; Народні промисли	семінарів про взаємозв'язок життєздатності елемента, кліматичних змін, сталого розвитку спільноти.
73	Традиція створення бойківської писанки булавкою	Інвентар нематеріальної культурної спадщини	100н.к.с.	Усні традиції та форми вираження, зокрема в мові як носії нематеріальної культурної спадщини; Знання та практики, що стосуються природи та всесвіту; Традиційні ремесла	Рекомендувати ініціатору подання провести широке дослідження елемента, зокрема обрядової складової, із залученням фахівців, зокрема мистецтвознавців, культурологів, етнографів, фахівців з нематеріальної культурної спадщини. Враховуючи тенденцію виривання елемента з контексту, перетворення у виставковий чи туристичний об'єкт, розробити низку роз'яснювальних заходів щодо тісного взаємозв'язку «бойківської писанки» з обрядовістю.
74	Обряд встановлення «Віхи» на Переяславщині	Інвентар нематеріальної культурної спадщини	101н.к.с.	Звичаї, обряди, святкування	Рекомендувати ініціатору подання приділити увагу поширенню інформації про елемент на широкий загал, дослідженню та ревіталізації втрачених сегментів традиції, підвищенню поінформованості про тісний взаємозв'язок елемента з екологією, уникненню загрози перетворення традиції у виключно атракційну чи туристичну принаду.
1.	Техніка вишивки «Городоцький шов» («городоцький стіб»)	Інвентар елементів, що були відроджені у зв'язку з перерваною традицією	103н.к.с.	Традиційні ремесла	Рекомендувати ініціатору подання приділити увагу інформаційній складовій про роль, місце і значення елемента для спільноти.

Рекомендації та пропозиції Експертної ради з питань нематеріальної культурної спадщини при Міністерстві культури та інформаційної політики України щодо забезпечення охорони належної практики з охорони нематеріальної культурної спадщини

№	Назва належної практики з охорони нематеріальної культурної спадщини	Назва інвентарю	Охоронний номер	Галузь спадщини	Рекомендації та пропозиції щодо забезпечення охорони належної практики з охорони нематеріальної культурної спадщини
7.	Програма з охорони традиції покриття хат соломною та очеретом у Національному музеї народної архітектури та побуту України	Інвентар належних практик охорони нематеріальної культурної спадщини з	102н.к.с.		Рекомендувати ініціатору подання звернути увагу на залучення молоді, зокрема через співпрацю зі школами, а також підвищити ступінь інформування широкого загалу про існуючу програму, розглянути можливість її поширення на інші ремесла, які опинилися під загрозою.